

Vastausesimerkki: Hylätty kylä (kevät 2023)

Tehtävänanto

1. Hylätty kylä (20 p.)

Kuvassa 1.A on 1300-luvun lopussa tai 1400-luvun alussa hylätty keskiaikainen kylä Little Oxendon, Northamptonshiren kreivikunnassa Englannissa. Englannissa on satoja sen kaltaisia, samaan aikaan hylättyjä kyliä, jotka voi nykyään hahmottaa maastosta vain ilmakuvan avulla.

Esitä perusteltu selitys sille, miksi asukkaat hylkäsivät Little Oxendonin (kuva 1.A). Hyödynnä vastauksessasi tekstikatkelmaa 1.B.

Vastaus

1300- ja 1400-luvun Euroopassa elettiin keskiaikaa (400-1500). Erityisesti Länsi-Euroopassa elettiin feodalismi yhteiskunassa, joka tarkoittaa läänityslaitosta, eli kansallisvaltioiden rajat olivat pirstaloitu, ja sen sijaan vallitseva yhteiskunta rakenne oli läänityksiin ja aateliston ja paiston valtaan pohjautuva. Keskiaika on lähes tuhannen vuoden aikainen ajanjakso, joten läpi aikakauden vallitsi lukuisia erilaisia jaksoja kansainvaellusten levottomuuksista mustaan surmaan.

Keskiajan alku oli aasialaisten hunnien kansainvaellusten levottomuuksien aikaa ja ihmiset muuttivat maaseudulle Länsi-Rooman hajon myötä. Siirryttiin luontais- ja kartanotalouteen ja vallitseva yhteiskunta rakennettiin sääty-yhteiskunta, johon kuuluu aatelisto, papisto ja kolmas sääty, eli talonpojat. Ihmiset elivät kylissä, eikä kaupunkeja juuri ollut. uusi sääty porvaristo varallisuus

800-luvulla ja 1000-luvulla syntyi suuri muutos, kun maaalous kehittyi (komivuoroviljely, uudet kasvit ja lannoitteet) ja maatalouden ylijäämän kerryttämä varallisuus loi kysyntää kaupunkien kauppiaiden ja käsityöläisten tuotteille, mistä alkoi kaupunkien kasvu ja rahatalouden elpyminen. Siitä syntyi myös uusi sääty porvaristo. Sen myötä syntyi muuttovirta elpyviin kaupunkeihin. Little Oxendon, Northamptonshire kylä on kuitenkin hyvä esimerkki siitä, että kyliä oli silti vielä lukuisia, mutta kaupunkien synty lopulta ajoi pikkuhiljaa monia ihmisiä pois kylistä, kun työtä ei riittänyt kaikille.

1340-luvun mustasurma, eli rutto oli yksi keskiajan käännekohtia, mikä onkin syy miksi keskiaika usein leimataan "pimeäksi". Tauti oli hyvin tappava ja nopeasti leviävä, ja mustalla surmalla oli valtavia yhteiskunnallisia vaikutuksia. Rocherinin kaupungin 1350-kirjoitetussa kronikassa kuvataan ruttoa näin: "Kuolema vei yli kolmanneksen miehistä, naisista ja lapsista.", mikä osoittaa kuinka suuret uhrit luvut musta surma aiheutti. Koska tauti oli niin tappava, ihmisille ei jäänyt muita vaihtoehtoja, kun jättää taakse kaikki ja paeta pandemiaa, jottei itse tartu tautiin.

Little Oxendon kylä näkyy kuvassa pienenä kylänä ja hyvin autioituneena. Kylä oli pieni, joten rutto todennäköisesti levisi siellä hyvin nopeasti ja kuvassa ei näy hautausmaata, joten ruumiit todennäköisesti jäivät esille, mikä kiihdytti muttoa pois kaupungeista. Lisäksi kylä onselkeästi maatalous painotteinen, joten ihmiset olivat riippuvaisia täysin pelloista ja sadosta. Siispä kun musta surma aiheutti työvoimapulan ja paljon kuolemia, ei ollut enää tarpeeksi ihmisiä hoitamaan maataloutta, joten oli etsittävä muualta.

Kronikassa kuvataan aateliston ja talonpoikien asemaa myöskin näin; "Sen seurauksena oli niin suuri pula palvelijoista, käsityöläisistä ja maatyöläisistä, että monet aateliset ja varakkaat henkilöt olivat vailla palvelusväkeä ja huolenpitoa, vaikka heillä olikin runsaasti tavaroita ja maaomaisuutta. Tämän seurauksena kirkonmiehet, ritarit ja muut korkea-arvoiset joutuivat puimaan viljansa, kyntämään peltonsa ja tekemään muita ruumiillisia töitä, jos he halusivat saada leipää pöytäänsä". Kronikassa mainittu työvoimapula sai aikaan sen että työläisten asema parani merkittävästi, koska oli suuri pula työntekijöistä. Tämä paransi talonpoikien asemaa merkittävästi, ja puolestaan laski aateliston ja yläluokkien. Kaikki olivat tasa-arvoisia rutto pandemian johdosta kylissä, mikä johti myös osakseen muuttoliikkeeseen.

Katkelmassa tuodaan myöskin esiin, kuinka kuolleiden ruumista ei saatu vietyä minnekkään, koska kuolleita oli niin suuri määrä, mikä tarkoitti että ne jäivät vaille hautaamista. Kuolema ja ruumiit kiihdytti kylästä pakenemista entisestään, koska se loi varmasti pelkoa ja ahdistusta.

Rocherin kaupungin kronikka on primäärilähde, eli ensiluokan lähde, koska se on fyysinen kirjoitettu teos. Sitä voidaan pitää luotettavana, sillä se on kylän tahon luoma teos. Kuitenkin sen on laatinut vain yksi tekijä Willian de la Dele, joten voi pohtia onko kaikki tieto täysin luotettavaa, onko esim. kärjistetty tai liioiteltu asioita. Toisaalta kaikki kronikassa esitellyt faktat pitävät paikkansa, ja kuvaavat mustan surman yhteiskunnallisia muutoksia niin kuin useat historian tutkijat jälkeempäinkin.

Niinkuin aiemmin mainittu 1000-luvun kaupungit elpyivät pikkuhiljaa ja muuttovirrat kasvoivat maatalouden kehittyttyä. Koska kylät olivat hyvin pieniä yhteisöjä, levisivät taudit nopeasti, eikä rutto ollut poikkeus. Siispä monet lähtivät pakoon tautia elpyviin kaupunkeihin, joissa oli kehitetty kaavoitusta, jotta rutto pysyisi aisoissa paremmin. Kaupukeihin oli helppo paeta, koska ne olivat kehittyneet jo 1000-luvusta lähtien.

1340-luvulla vallinnut musta surma oli erittäin merkityksellinen ja yhteiskuntaa muokkaava pandemia. Se kiihdytti muuttovirran pois kylistä, joissa rutto levisi nopeasti. Ihmisillä ei ollut muita vaihtoehtoja, joten monet keskiajan kylät autioituivat.

Vastauksen pituus: 4265 merkkiä